

Sygn. akt XXVIII C 5983/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2021 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie, XXVIII Wydział Cywilny, w składzie:

Przewodniczący: sędzia Katarzyna Dawid – Birska

Protokolant: Aleksandra Dudzińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 01 października 2021 roku w Warszawie

sprawy z powództwa **I. D.**

przeciwko **Bank (...) S.A. z siedzibą w W.**

o ustalenie i o zapłatę

I. ustala, że umowa o kredyt hipoteczny NR KH/ (...), zawarta pomiędzy powódką a stroną pozwaną w dniu 14 czerwca 2007 roku, jest nieważna;

II. zasądza od strony pozwanej Bank (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powódki I. D. kwotę 9 106,15 zł (dziewięć tysięcy sto sześć złotych i piętnaście groszy) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, liczonymi od dnia 08 sierpnia 2017 roku do dnia zapłaty;

III. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

IV. zasądza od strony pozwanej Bank (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powódki I. D. kwotę 6 873 zł (sześć tysięcy osiemset siedemdziesiąt trzy złote) tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 5 400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt XXVIII C 5983/21

UZASADNIENIE

Wyroku z dnia 29 października 2021 roku

W pozwie, złożonym w dniu 09 czerwca 2017 roku (k. 135 – data nadania przesyłki poleconej), zmodyfikowanym następnie pismem, złożonym w dniu 09 listopada 2020 (k. 685 – data nadania przesyłki poleconej) i doprecyzowanym na rozprawie w dniu 01 października 2021 roku (k. 771v – protokół z rozprawy), powódka I. D. domagała się: ustalenia, że Umowa z dnia 14 czerwca 2007 roku o kredyt hipoteczny nr KH/ (...) jest nieważna oraz zasądzenia od strony pozwanej Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. (dalej też jako: Bank (...) S.A.” lub Bank) kwoty 9 106,15 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Ponadto powódka wniosła o zasądzenie od strony pozwanej na jej rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k. 1 – 7, k. 681 – 684, k. 771 – 772).

Uzasadniając żądania pozwu, powódka wyjaśniła, że z początkiem 2007 roku podjęła działania mające na celu uzyskanie kredytu hipotecznego na zakup lokalu mieszkalnego z rynku pierwotnego. W tym celu skontaktowała się z przedstawicielami firmy (...) oraz (...). W oparciu o przedstawione przez nią dane przedstawiciel kredytowy złożył stosowny wniosek, będący standardowym formularzem. Po uzyskaniu pozytywnej decyzji zawarta została umowa o kredyt hipoteczny nr KH/ (...) w dniu 14 czerwca 2007 roku, na podstawie której Bank (...) S.A. udzielił jej

kredytu w kwocie 680 000 zł. Powódka wskazała, iż umowa ta została zawarta na wzorcu umowy a jej zapisy nie były negocjowane. Powołując się na postanowienia § 2 ust. 2 oraz § 7 ust. 1 Umowy, powódka wskazała, iż Bank w istocie przyznał sobie prawo do jednostronnego, w żaden sposób nieograniczonego kształtowania wysokości kursu sprzedaży CHF w tabeli kursowej, a kredytobiorca nie miał możliwości zweryfikowania prawidłowości ustalenia przedmiotowych wartości. Podniosła, że raty kredytowe winny zostać ustalone w oparciu o obiektywne kryteria, na które Bank nie miał wpływu, zaś niewątpliwie kurs CHF ustalony przez Narodowy Bank Polski spełnia kryterium obiektywizmu i tenże powinien znaleźć zastosowanie w sprawie – w szczególności w świetle art. 358 § 2 k.c. Ponadto, powódka wskazała, iż pozwany Bank uwzględniał inny kurs CHF przy przeliczaniu wartości wypłaconego kredytu (kurs kupna) i inny przy obliczaniu wartości raty spłaty kredytu (kurs sprzedaży). Wskazała, że następstwem zastosowania mechanizmu waloryzacji było pobranie w zawyżonej wysokości kwoty łącznej 9 106,15 zł, stanowiącej sumę różnicy pomiędzy ratą kredytową, jaka zostałaby uiszczona w przypadku ustalenia jej wartości przy zastosowaniu średniego kursu tej waluty ustalonego przez NBP, a kwotą jaka zostałaby uiszczona przy zastosowaniu kursu sprzedaży zgodnie z Tabelą walut Banku (...) S.A. w okresie od 19 lipca 2007 roku do 30 marca 2017 roku. W pozwie powódka przedstawiła w tabeli zestawienie wysokości wpłaconych rat kapitałowo – odsetkowych w w/w okresie ze wskazaniem, zasądzenia jakiej części z dokonanych wpłat domaga się od strony pozwanej.

Powołując się na powyższe, powódka stwierdziła, iż Umowa o kredyt została zawarta z naruszeniem art. 351 k.c. i art. 69 ust. 1 i 2 Prawa bankowego, a okoliczność ta powinna skutkować stwierdzeniem jej nieważności zgodnie z art. 58 § 1 k.c.

Na rozprawie w dniu 01 października 2021 roku pełnomocnik powódki – w jej imieniu – doprecyzował, że powódka domaga się ustalenia nieważności przedmiotowej Umowy oraz zasądzenia od strony pozwanej kwoty 9 106,15 zł tytułem części wpłaconych przez nią rat kapitałowo – odsetkowych w okresie od 19 lipca 2007 roku do 19 marca 2017 roku, przy czym żądane kwoty zostały wymienione w zawartej w pozwie tabeli w rubryce „strata”.

W odpowiedzi na pozew oraz w piśmie stanowiący replikę na modyfikację powództwa strona pozwana Bank (...) S.A. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na jej rzecz od powódki zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych (k. 144 – 237, k. 744 – 759v).

Uzasadniając stanowisko procesowe, pozwany Bank podniósł, że wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie Wydziału XVII Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 14 grudnia 2010 roku w sprawie XVII Amc 426/09 potwierdził legalność kredytów indeksowanych do walut obcych. Podniósł zarzut przedawnienia roszczenia powódki, podając, że w niniejszej sprawie ma zastosowanie 3-letni termin przedawnienia, gdyż spłacane przez powódkę raty stanowiły świadczenia okresowe. Dodał, że w dniu 08 września 2012 roku strony zawarły Aneks 2/2010, co świadczy o możliwości negocjowania warunków Umowy także po dacie jej zawarcia. Podkreślił, że powódka sama wyraziła zamiar zawarcia umowy kredytu indeksowanego do CHF i wolę zawarcia takiego kredytu oraz we wniosku kredytowym dokonała wyboru waluty, rezygnując z oferty kredytu złotowego. Podał, że sporne klauzule umowne nie są klauzulami abuzywnymi oraz że powódka nie wykazała, aby, ustalając kursy walut w Tabeli Kursów Walut Obcych, Bank czynił to w sposób dowolny, jednostronny i arbitralny, oderwany od rzeczywistych i uzasadnionych podstaw. Wskazał, że ustalane przez niego kursy waluty były rynkowe. Podniósł, że kwestionowane postanowienia umowne określają główne świadczenia stron i zostały sformułowane w sposób jednoznaczny oraz że powódka nie została pokrzywdzona ekonomicznie wskutek spornych klauzul. Dodał, że wyliczenie kwoty rzekomego bezpodstawnego wzbogacenia dokonane przez powódkę jest całkowicie dowolne i niewiarygodne. Ponadto pozwany Bank podniósł, że powództwo jest niezasadne z uwagi na brak bezpodstawnego wzbogacenia, gdyż nie doszło do uzyskania korzyści majątkowej przez Bank. Podkreślił przy tym, że wykonując w dobrej wierze postanowienia Umowy kredytu, nie mógł w najmniejszym stopniu liczyć się z obowiązkiem zwrotu tych środków w przyszłości.

Strona pozwana podniosła także, iż powódka nie ma interesu prawnego w zakresie rozszerzonego żądania pozwu – a więc co do ustalenia nieważności przedmiotowej Umowy – ponieważ może wystąpić z powództwem o świadczenie. Dodała, że wskutek ewentualnego uznania kwestionowanych klauzul dotyczących indeksacji za bezskuteczne,

możliwe jest zastosowanie do przeliczeń średniego kursu NBP, ale nie jest dopuszczalne przekształcenie kredytu indeksowanego kursem waluty obcej w kredyt złotowy.

Na rozprawie w dniu 01 października 2021 roku – bezpośrednio poprzedzającej ogłoszenie wyroku w sprawie – strony podtrzymały powyższe stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

I. K. (obecnie D.) w 2007 roku planowała wyprowadzić się od rodziców i kupić lokal mieszkalny, aby w nim zamieszkać. Nie miała wystarczających środków finansowych na jego zakup, ani nie miała doświadczenia w nabywaniu nieruchomości i nigdy nie zawierała umów o kredyt hipoteczny. Wobec tego, korzystała z pomocy doradcy kredytowego z firmy (...), z którym odbyła kilka spotkań, podczas których m.in. wskazała, jaką kwotę kredytu chciałaby otrzymać oraz jakie są jej dochody i wydatki. Doradca wskazał jej, że najkorzystniejsze warunki może uzyskać w Banku (...) S.A. i do tego Banku złożył wniosek kredytowy podpisany przez I. K.. Po otrzymaniu pozytywnej decyzji kredytowej pośrednik przekazał I. K., że umowa kredytowa zostanie podpisana w Banku oraz że jest to umowa standardowa, w której należy sprawdzić dane, które się zmieniają, w szczególności dane kredytobiorcy, dane dotyczące nieruchomości, kwotę kredytu i okres kredytowania. Powiedział jej, że negocjacji w takiej umowie mogą podlegać wyłącznie marża i prowizja.

I. K. zakładała, że skoro korzysta z pomocy doradcy kredytowego, któremu zaufała, i zawiera umowę ze znanym bankiem, to w umowie kredytowej nie mogą być zawarte postanowienia, które byłyby dla niej niekorzystne, dlatego podpisywała umowę bez uprzedniego przeczytania jej wszystkich postanowień. Pierwszy raz zobaczyła tę umowę w Banku przed jej podpisaniem.

(**dowód:** k. 686 – 687, k. 697 – 712 – przesłuchanie powódki I. D.)

We wniosku kredytowym nr (...), wypełnionym na druku Banku w dniu 09 maja 2007 roku, I. K. zwróciła się do Banku (...) S.A. o udzielenie kredytu w kwocie 680 000 PLN, w tym kwota 568 100 PLN miała zostać przeznaczona na zakup lokalu mieszkalnego na rynku pierwotnym, kwota 29 900 PLN – na refinansowanie wydatków poniesionych na cele mieszkaniowe, zaś kwota 82 000 PLN na wykończenie lokalu. Spośród czterech opcji: PLN, EURO, USD i CHF na wniosku zaznaczono, że walutą kredytu ma być CHF. Wpisano, że okres kredytowania ma wynosić 540 miesięcy a raty mają być równe. Wskazano, że Wnioskodawczyni ma wykształcenie wyższe, z zawodu jest farmaceutką, zatrudniona jest na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, jej miesięczny dochód brutto wynosi 12 000 zł oraz nie prowadzi ona działalności gospodarczej.

(**dowód:** k. 371 – 373 – kserokopia wniosku kredytowego (...), k. 374 – kserokopia zaświadczenia o zatrudnieniu)

W dniu 29 maja 2007 roku Bank dokonał wstępnej oceny zdolności kredytowej Wnioskodawczyni, wpisując w parametrach wejściowych symulacji kwotę wnioskowanego kredytu 680 000 PLN oraz walutę kredytu CHF. W analizie dla kredytu w PLN wskazano oprocentowanie w wysokości 5,34% oraz wysokość raty – 3 340,76 PLN, natomiast dla kredytu w CHF wskazano oprocentowanie w wysokości 3,395% oraz ratę w wysokości 2 585,84 PLN. We wszystkich wskazanych w ocenie zdolności kredytowej walutach: PLN, CHF, EUR i USD wnioskodawczyni posiadała zdolność kredytową.

(**dowód:** k. 411 – 412 – wydruk z parametrów wejściowych symulacji i wstępna ocena zdolności kredytowej klienta)

W dniu 14 czerwca 2007 roku I. K. (dalej też jako „Kredytobiorca”) oraz Bank (...) S.A. z siedzibą w W. podpisali – sporządzoną w dniu 11 czerwca 2007 roku – umowę o kredyt hipoteczny NR KH/ (...) (dalej też jako „Umowa”).

Zgodnie z § 2 ust. 1 i 2 zdanie 1 Umowy kwota kredytu wynosiła 680 000,00 PLN a kredyt indeksowany był do CHF, po przeliczeniu wypłaconej kwoty zgodnie z kursem kupna CHF według Tabeli Kursów Walut Obcych obowiązującej w Banku w dniu uruchomienia kredytu lub transzy. W § 2 ust. 3 Umowy wskazano, że celem kredytu jest: wykończenie

domu lub mieszkania – kwota 82 000,00 PLN, zakup mieszkania w budowie od dewelopera – kwota 568 100,00 PLN, refinansowanie kosztów poniesionych na cele mieszkaniowe – kwota 29 900,00 PLN.

Okres kredytowania określono na 540 miesięcy, z uwzględnieniem liczby miesięcy karencji: 8, licząc od dnia wypłaty kredytu lub jego pierwszej transzy (§ 2 ust. 6 Umowy). Wypłata kredytu miała nastąpić w transzach na rachunek bankowy Dewelopera oraz rachunek bankowy Kredytobiorcy (§ 3 ust. 1 – 2 Umowy).

§ 6 ust. 1 Umowy stanowił, że kredyt oprocentowany był według zmiennej stopy procentowej, natomiast § 6 ust. 3 Umowy – że oprocentowanie kredytu wynosi 3,3950% w stosunku rocznym, co stanowiło sumę stopy referencyjnej LIBOR 3M (CHF) obowiązującej w dniu sporządzenia Umowy oraz marży w wysokości 1,1000 p.p., stałej w całym okresie kredytowania.

W § 7 ust. 1 Umowy wskazano, że Kredytobiorca zobowiązał się spłacić kwotę kredytu w CHF, ustaloną zgodnie z § 2, w złotych polskich z zastosowaniem kursu sprzedaży CHF obowiązującego w dniu płatności raty kredytu, zgodnie z (...) Banku (...) SA.

W § 9 Umowy ustanowiono zabezpieczenia spłaty kredytu w postaci: hipoteki kaucyjnej łącznej do kwoty 1 156 000,00 PLN na rzecz Banku, ustanowionej na prawie własności nieruchomości, będącej przedmiotem kredytu; cesji na Bank praw z polisy ubezpieczeniowej od ognia i innych zdarzeń losowych nieruchomości, zgodnie z warunkami określonymi w § 3 i § 5 Umowy; cesji na Bank praw z polisy ubezpieczeniowej na życie Kredytobiorcy, zgodnie z warunkami określonymi w § 3 i § 5 Umowy; do czasu otrzymania przez Bank odpisu z księgi wieczystej nieruchomości z prawomocnym wpisem hipoteki – ubezpieczenia kredytów zabezpieczanych hipotecznie na podstawie Umowy zawartej przez Bank z Towarzystwem (...) S.A. Dodatkowe zabezpieczenie kredytu do czasu, gdy saldo zadłużenia z tytułu udzielonego kredytu stanie się równe lub niższe niż 566 400,00 PLN stanowić miało ubezpieczenie kredytów hipotecznych z niskim udziałem własnym Kredytobiorcy na podstawie umowy zawartej przez Bank (...) S.A. z (...) S.A.

Stosownie do § 11 ust. 2 pkt 1 i ust. 5 Umowy integralną jej część stanowił Regulamin, który miał zastosowanie w zakresie nieuregulowanym Umową.

(**dowód:** k. 11 – 16 – poświadczona za zgodność z oryginałem kserokopia umowy o kredyt hipoteczny nr KH/ (...))

W § 2 pkt 8 lit. f) Regulaminu kredytowania osób fizycznych w ramach usług bankowości hipotecznej Banku (...) S.A. wskazano, że przez użyte w nim określenie stopa referencyjna stawka LIBOR (3 M) rozumieć należy stopę procentową podawaną przez Reuters, ustaloną o godzinie 11:00 GMT w Londynie, na podstawie średniej arytmetycznej kwotowań 3 – miesięcznych, po której banki gotowe są sprzedawać swoje nadwyżki finansowe na londyńskim rynku międzybankowym, w przypadku kredytu w CHF.

W § 2 pkt 19 Regulaminu podano, że przez użyte w nim określenie kredyt w walucie obcej należy rozumieć kredyt udzielony w PLN indeksowany kursem waluty obcej według Tabeli Kursów Walut Obcych obowiązującej w Banku.

§ 3 ust. 1 i 2 Regulaminu stanowiły, że kredyt udzielany jest w PLN oraz że kredyt może być indeksowany kursem waluty obcej na podstawie obowiązującej w Banku Tabeli Kursów Walut Obcych.

Zgodnie z § 5 ust. 16 pkt 2 Regulaminu w przypadku kredytu w walucie obcej, kredyt jest kredytem indeksowanym do walut wymiennalnych i jest udzielany w złotych polskich, w umowie kredytowej kwota kredytu miała być określona w PLN.

Stosownie do § 8 ust. 3 Regulaminu, w przypadku kredytu w walucie obcej, kwota raty spłaty miała być obliczana według kursu sprzedaży dewiz obowiązującego w Banku na podstawie obowiązującej w Banku Tabeli Kursów Walut Obcych z dnia spłaty. Natomiast § 8 ust. 4 Regulaminu stanowił, że w przypadku kredytu w walucie obcej Kredytobiorca mógł zastrzec w umowie kredytu, że Bank będzie pobierał ratę spłaty z rachunku w walucie, do jakiej kredyt był indeksowany, o ile rachunek ten jest dostępny w ofercie Banku.

Zgodnie z § 9 ust. 4 Regulaminu w przypadku kredytu indeksowanego kursem waluty obcej, Bank w następnym dniu po upływie terminu wymagalności kredytu, dokonać miał przewalutowania całego wymagalnego zadłużenia na PLN, z zastosowaniem aktualnego kursu sprzedaży dewiz, określonego przez Bank w Tabeli Kursów Walut Obcych. Od wymagalnego kapitału, wyrażonego w PLN, Bank naliczać miał dalsze odsetki w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych.

(**dowód:** k. 340 – 349 – kserokopia Regulaminu kredytowania osób fizycznych w ramach usług bankowości hipotecznej w Banku (...) S.A.)

W wykonaniu powyższej Umowy kredytu Bank wypłacił na podstawie złożonych przez Kredytobiorcę dyspozycji wypłat:

- w dniu 19 czerwca 2007 roku – kwotę 209 300 PLN na rachunek dewelopera oraz kwotę 29 900 PLN na rachunek Kredytobiorcy,
- w dniu 13 sierpnia 2007 roku – kwotę 119 600 PLN na rachunek dewelopera,
- w dniu 26 września 2007 roku – kwotę 119 600 PLN na rachunek dewelopera,
- w dniu 28 stycznia 2008 roku – kwotę 119 600 PLN na rachunek dewelopera,
- w dniu 31 stycznia 2008 roku – kwotę 82 000 PLN na rachunek Kredytobiorcy.

(**dowód:** k. 414 – 418 – kserokopie dyspozycji wypłat środków z kredytu)

W dniu 08 września 2009 roku Kredytobiorca i Bank zawarli Aneks nr 2/2010 do powyższej Umowy, dotyczący zmiany § 9 ust. 9 Umowy w zakresie postanowień o ubezpieczeniu niskiego wkładu własnego.

(**dowód:** k. 338 – 339 – kserokopia Aneksu nr 2/2010)

I. D. w wykonaniu powyższej Umowy wpłaciła Bankowi następujące kwoty:

- okresie od dnia 19 lipca 2007 roku do dnia 19 grudnia 2009 roku łącznie kwotę 18 786,20 PLN tytułem spłaty rat kapitałowych oraz kwotę 48 455,53 PLN tytułem spłaty rat odsetkowych,
- w okresie od dnia 19 stycznia 2010 roku do dnia 19 grudnia 2012 roku łącznie kwotę 55 113,52 PLN tytułem spłaty rat kapitałowych oraz kwotę 36 272,43 PLN tytułem spłaty rat odsetkowych,
- w okresie od dnia 19 stycznia 2013 roku do dnia 19 grudnia 2015 roku łącznie kwotę 67 511,96 PLN tytułem spłaty rat kapitałowych oraz kwotę 27 950,65 PLN tytułem spłaty rat odsetkowych,
- w okresie od dnia 19 stycznia 2016 roku do dnia 19 lipca 2017 roku łącznie kwotę 43 662,14 PLN tytułem spłaty rat kapitałowych oraz kwotę 5 907,69 PLN tytułem spłaty rat odsetkowych.

(**dowód:** k. 716 – 723 – zaświadczenia o wysokości spłat odsetek od kredytu hipotecznego; k. 17 – 134 – potwierdzenia przelewów tytułem spłaty rat kredytu za okres od 19 lipca 2007 roku do 20 marca 2017 roku)

W chwili spłaty pierwszej raty kapitałowo – odsetkowej przez Kredytobiorcę, tj. w dniu 19 marca 2008 roku, ustalony przez Bank kurs waluty CHF, według którego następowało przeliczenie wysokości raty kredytowej wynosił 2,3066026 PLN, natomiast w chwili spłaty raty z dnia 19 lipca 2017 roku kurs ten wynosił – 3,8698987 PLN.

(**dowód:** k. 716 – 723 – kserokopia zaświadczenia o wysokości spłat odsetek od kredytu hipotecznego)

I. D. nigdy nie prowadziła działalności gospodarczej. W lokalu kupionym ze środków pieniężnych pochodzących z kredytu mieszkała około rok, a następnie lokal ten wynajmowała.

(dowód: k. 697v, k. 709v – przesłuchanie powódki)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił przede wszystkim na podstawie wskazanych w jego opisie dowodów z dokumentów i kserokopii dokumentów oraz z zeznań powódki. Dowody z dokumentów Sąd ocenił jako wiarygodne. Strony postępowania nie kwestionowały, że oświadczenia w nich zawarte zostały złożone przez osoby, które podpisały te dokumenty. Nie kwestionowały także prawdziwości i autentyczności dokumentów złożonych w kserokopiach. Sąd nie znalazł także podstaw, aby z urzędu powziąć wątpliwości odnośnie ich wiarygodności i mocy dowodowej.

Odnośnie dowodu z przesłuchania powódki wskazać należy, iż w swoich zeznaniach zrelacjonowała ona przebieg zdarzeń związanych z zawarciem Umowy kredytu, akcentując przede wszystkim, że nie była świadoma ryzyka kursowego oraz że działała w zaufaniu zarówno do przedstawiciela firmy zewnętrznej – (...), jak i do Banku a także, iż Umowa nie była z nią negocjowana i zawarta została na wzorcu.

Oceniając zeznania powódki, Sąd miał na uwadze, że jest ona bezpośrednio zainteresowana korzystnym dla siebie rozstrzygnięciem niniejszej sprawy. Jednakże – mając na uwadze treść jej zeznań oraz okoliczność, że znalazły one potwierdzenie w dowodach z dokumentów – Sąd ocenił je jako wiarygodne, logiczne i rzeczowe.

Sąd nie oparł ustaleń faktycznych na podstawie dowodów z zeznań przesłuchanych świadków K. G. (k. 314 – 315) oraz R. B. (k. 643 – 645). Odnośnie zeznań świadka K. G. – siostry powódki, to w swoich zeznaniach zrelacjonowała ona jedynie informacje, jakie przekazała jej powódka, odnośnie procesu zawierania przedmiotowej Umowy. Zeznania te nie wniosły nic istotnego do wyjaśnienia okoliczności niniejszej sprawy. Co do świadka R. B., to wprawdzie w procedurze zawierania spornej Umowy miał on bezpośredni kontakt z powódką, prezentując jej oferty kredytowe banków jako doradca kredytowy w firmie (...). Zeznania tego świadka jednak również nie wniosły nic istotnego do wyjaśnienia okoliczności niniejszej sprawy. Świadek ten zeznał, że nie przypomina sobie procedury pośredniczenia w zawarciu umowy kredytowej z powódką (k. 643). Zeznania tego świadka dotyczyły zazwyczaj stosowanej przez niego procedury w zakresie przekazywania osobom ubiegającym się o kredyty hipoteczne informacji o ofercie kredytowej banków. Natomiast w niniejszej sprawie istotne były okoliczności dotyczące zawarcia tej konkretnej Umowy a nie ogólnie, zwyczajowo stosowanej przez świadka procedury pośredniczenia w zawieraniu umów kredytowych.

Sąd nie dokonywał ustaleń faktycznych także na podstawie dowodów z zeznań przesłuchanych świadków: M. S. (1) (k. 318 – 319), J. C. (k. 651 – 652, k. 656 – 668) i M. S. (2) (k. 642 – 643). Świadców ci nie brali udziału w zawieraniu przedmiotowej Umowy z powódką a ponadto ich zeznania dotyczyły przede wszystkim ogólnie stosowanej przez Bank procedury zawierania umów kredytowych i sposobu księgowania kredytów indeksowanych do waluty obcej w ewidencji Bank, a więc nie miały istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. Sąd pominął dowody z: dokumentów wymienionych w pkt 3 lit. a, s – nn odpowiedzi na pozew (k. 145 – 147); dokumentów wymienionych w pkt 6 – 7 odpowiedzi na pozew (k. 151 – 152); opinii biegłego sądowego zgłoszonego w pkt 8 odpowiedzi na pozew (k. 152); opinii biegłego sądowego zgłoszonego w pkt 3 pisma procesowego powódki z dnia 03 listopada 2020 roku (k. 681); dokumentu wymienionego w pkt 4 pisma procesowego strony pozwanej z dnia 30 sierpnia 2021 roku (k. 744v). Odnośnie dowodów z wymienionych przez stronę pozwaną opinii prawnych, opinii prywatnych oraz artykułów, to stwierdzić należy, iż mogły one stanowić jedynie dowód na to, że dokumenty te zostały sporządzone przez wskazane w nich osoby oraz mogły stanowić one jedynie wzmocnienie argumentacji prawnej strony pozwanej, która się na nie powołała. Nie miały one jednak istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. Odnośnie zaś dowodu z opinii biegłego sądowego, zgłoszonego przez powódkę, to – wobec oceny przedmiotowej Umowy dokonanej w dalszej części uzasadnienia – fakty, które miały być wykazane tym dowodem, nie miały także istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości w zakresie żądania o ustalenie nieważności Umowy o kredyt oraz w zakresie żądania zapłaty w całości co do kwoty głównej oraz w przeważającej części co do żądania odsetkowego.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż do analizowanej Umowy mają zastosowanie przepisy ustawy Prawo bankowe. Zgodnie zaś z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku – Prawo bankowe (Dz.U z 2002 roku, Nr 72, poz. 665, t.j. z późn. zm.) (dalej też jako „UPrB”) – w brzmieniu obowiązującym w dniu zawarcia spornej Umowy – przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Stosownie do art. 69 ust. 2 cytowanej ustawy umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności: strony umowy, kwotę i walutę kredytu, cel, na który kredyt został udzielony, zasady i termin spłaty kredytu, wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany, sposób zabezpieczenia spłaty kredytu, zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu, terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych, wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje, warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy.

Z powyższego wynika zatem, że umowa kredytu jest umową nazwaną, dwustronnie zobowiązującą. Na jej podstawie bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji drugiej strony – kredytobiorcy kwotę środków pieniężnych (kwotę kredytu), a kredytobiorca zobowiązuje się zwrócić kwotę wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami. Uprawnienie kredytobiorcy polega na tym, że może domagać się od banku wypłaty kredytu a obowiązek polega na tym, że ma zwrócić wypłaconą mu kwotę wraz z odsetkami. Umowa kredytu jest umową odpłatną, gdyż na kredytobiorcę nakłada obowiązek zapłacenia bankowi odsetek oraz prowizji, które mają charakter wynagrodzenia za korzystanie ze środków pieniężnych banku. Ponadto jest to umowa konsensualna, czyli dochodzi do skutku w wyniku samego uzgodnienia przez strony jej podstawowych postanowień. Przedmiotem kredytu musi być określona kwota pieniężna. W umowie muszą być także określone zasady spłaty sumy kredytu.

Ponadto wskazać należy, iż sporna Umowa została zawarta przed zmianą ustawy Prawo bankowe, dokonaną ustawą z dnia 29 lipca 2011 roku (Dz.U. z 2011 roku, Nr 165, poz. 984), na mocy której dodano art. 69 ust. 2 pkt 4a UPrB, zgodnie z którym w przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, umowa kredytu powinna zawierać szczegółowe zasady określenia sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego w szczególności wyliczana jest kwota kredytu, jego transz i rat kapitałowo - odsetkowych oraz zasady przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu. Ustawa ta wprowadziła także uregulowanie, zawarte w art. 69 ust. 3 zdanie 1 UPrB, zgodnie z którym w przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, kredytobiorca może dokonywać spłaty rat kapitałowo – odsetkowych bezpośrednio w tej walucie oraz dokonać przedterminowej spłaty pełnej lub częściowej kwoty kredytu bezpośrednio w tej walucie.

Powyższe nie stanowi ustawowej definicji kredytu indeksowanego lub denominowanego. Przyjmuje się jednak, że kredyt denominowany lub indeksowany do waluty obcej to kredyt udzielony w złotych polskich, którego kwota jest odnoszona do waluty obcej. Kredyt taki jest kredytem złotowym, z tym, że na skutek denominacji lub indeksacji, saldo kredytu wyrażane jest w walucie obcej, do której kredyt został denominowany lub indeksowany. Kredytobiorca może dokonywać spłaty rat kredytu bądź w walucie, do której kredyt został denominowany lub indeksowany bądź w walucie polskiej, po przeliczeniu raty wyrażonej w walucie. Wypłata kredytu indeksowanego lub denominowanego do waluty obcej następuje w złotych polskich, zaś operacja z walutą obcą dokonywana jest jedynie „na papierze” dla celów księgowych, do faktycznego przekazania wartości dewizowych nie dochodzi. Do faktycznego obrotu dewizowego dochodzi dopiero wówczas, gdy strony uzgodnią, że spłata kredytu przez kredytobiorcę następować będzie w walucie, do której kredyt indeksowano lub denominowano.

Mając powyższe na uwadze dokonać należy rozróżnienia pomiędzy kredytem indeksowanym do waluty obcej a kredytem czysto walutowym. W przeciwieństwie do kredytu indeksowanego, kredyt walutowy to kredyt udzielony w innej niż PLN walucie, a zatem również w tej walucie wypłacany i spłacany. W niniejszej sprawie z uwagi na to, iż środki finansowe zostały wypłacone powódce w walucie polskiej oraz Umowa przewidywała, że w takiej też walucie

powódka będzie spłacać raty kapitałowo – odsetkowe, z całą pewnością należy mówić o kredycie indeksowanym, nie zaś kredycie walutowym.

Przedmiotowa Umowa o kredyt w § 2 ust. 1 i 2 zdanie 1 przewidywała, że kwota kredytu wynosi 680 000,00 PLN oraz że kredyt jest indeksowany do CHF, po przeliczeniu wypłaconej kwoty zgodnie z kursem kupna CHF według Tabeli Kursów Walut Obcych obowiązującej w Banku (...) w dniu uruchomienia kredytu lub transzy. Stosownie do § 7 ust. 1 Umowy Kredytobiorca zobowiązał się spłacać kwotę kredytu w CHF, ustaloną zgodnie z § 2 w złotych polskich, z zastosowaniem kursu sprzedaży CHF obowiązującego w dniu płatności raty kredytu, zgodnie z Tabelą Kursów Walut Obcych Banku (...).

Zgodnie zatem z postanowieniami przedmiotowej Umowy, kredyt był wypłacony w złotych polskich, indeksowany kursem innej waluty – CHF. Natomiast z walutą CHF powiązana była inna stopa referencyjna niż dla PLN, tj. nie WIBOR, lecz LIBOR. Kwoty wypłacane powódce w PLN zgodnie z Umową w dniu uruchomienia poszczególnych transz kredytu miały być przeliczane na CHF według kursu kupna CHF określonego w Tabeli Kursów. Wysokość rat kapitałowo – odsetkowych miała zaś zostać ustalona z zastosowaniem kursu sprzedaży CHF obowiązującego w dniu płatności raty kredytu, zgodnie z Tabelą Kursów.

Zaznaczenia wymaga, że o tym, iż walutą kredytu był PLN świadczy nie tylko kwota kredytu, wskazana jednoznacznie w umowie w PLN, ale także treść § 2 ust. 2 Umowy, który wskazuje, iż kredyt jest indeksowany do CHF, po przeliczeniu wypłaconej kwoty zgodnie z kursem CHF według Tabeli Kursów Walut Obcych obowiązującej w Banku (...) w dniu uruchomienia poszczególnych transz kredytu. Oznaczało to, iż najpierw miały być wypłacane kwoty w PLN i te kwoty następnie miały być przeliczane zgodnie z kursem CHF, a nie odwrotnie. Na PLN jako na walutę kredytu wskazuje także waluta zabezpieczeń ustanowionych w Umowie np. wartość hipoteki kaucyjnej wyrażona była w PLN – do sumy 1 156 000,00 PLN (§ 9 ust. 1 pkt 1 Umowy). Zgodnie z art. 68 ustawy o księgach wieczystych i hipotece (t.j. Dz.U. z 2001 roku, Nr 124, poz. 1361 z późn. zm.) – w brzmieniu obowiązującym na datę zawarcia analizowanej Umowy – hipoteka zabezpiecza jedynie wierzytelności pieniężne i może być wyrażona tylko w oznaczonej sumie pieniężnej. Jeżeli wierzytelność zgodnie z prawem została wyrażona w innym pieniądzu niż pieniądz polski, hipotekę wyraża się w tym innym pieniądzu. Gdyby zatem wierzytelność – czyli kredyt – była wyrażona w CHF, również hipoteka powinna zostać wyrażona w CHF.

Postanowienia Regulaminu, stanowiącego integralną część spornej Umowy, także przemawiają za przyjęciem, że kredyt udzielony powódce był kredytem udzielonym w PLN a nie kredytem walutowym. W § 2 pkt 19 Regulaminu wskazano, że kredyt w walucie obcej to kredyt udzielony w PLN, indeksowany kursem waluty obcej wg tabeli Kursów Walut Obcych obowiązującej w Banku, zaś w § 3 ust. 1 i 2 – że kredyt udzielony jest w PLN oraz może być indeksowany kursem waluty obcej na podstawie obowiązującej w Banku Tabeli Kursów Walut Obcych. Zgodnie z § 9 ust. 4 Regulaminu w przypadku kredytu w walucie obcej, Bank w następnym dniu po upływie terminu wymagalności kredytu, dokonuje przewalutowania całego wymagalnego zadłużenia na PLN, z zastosowaniem aktualnego kursu sprzedaży dewiz, określonego przez Bank w Tabeli Kursów Walut Obcych. Od wymagalnego kapitału wyrażonego w PLN Bank naliczać miał dalsze odsetki w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych.

Powyższe postanowienia Regulaminu również potwierdzają, że indeksacja była jedynie mechanizmem przeliczeniowym, nie czyniąc z tego kredytu stricte walutowego kredytu. Należy stwierdzić, iż nadal był to kredyt złotowy, zadłużenie przeterminowane miało być bowiem wyrażone finalnie nie w CHF, lecz w PLN. Wreszcie zgodnie z § 14 ust. 3 Regulaminu od kwoty kredytu w PLN, a nie CHF ustalana była suma ubezpieczenia na życie Kredytobiorcy.

Podkreślić należy, iż zastosowany w Umowie mechanizm indeksacji nie zmieniał kwoty i waluty kredytu, wyrażonej w PLN, a stanowił on jedynie klauzulę przeliczeniową, mocą której strony ustaliły, że zobowiązanie wyrażone w walucie polskiej w dniu uruchomienia kredytu, a zatem z chwilą wykonania zobowiązania Banku do wypłaty kredytu (co nastąpić miało w PLN), miało zostać przeliczone na walutę obcą – na CHF. Kredytobiorca zobowiązany był do dokonania spłaty kredytu – przy czym wysokość rat, uiszczanych w PLN, obliczona miała być według kursu sprzedaży CHF.

Wskazać należy, iż zgodnie z jednolitą linią orzecznictwa Sądu Najwyższego, przed wejściem w życie w/w ustawy z dnia 29 lipca 2011 roku, tzw. „ustawy antyspreadowej”, dopuszczalne było na zasadzie swobody umów zaciągnięcie zobowiązania kredytowego w walucie obcej z równoczesnym zastrzeżeniem, że wypłata i spłata kredytu będzie dokonywana w walucie krajowej (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 25 marca 2011 roku, IV CSK 377/10; z dnia 29 kwietnia 2015 roku, V CSK 445/14; z dnia 22 stycznia 2016 roku, I CSK 1049/14; z dnia 27 lutego 2019 roku, II CSK 19/18 oraz z dnia 11 grudnia 2019 roku, V CSK 382/18). Argumentem przemawiającym za dopuszczalnością zawierania umów o kredyt indeksowany do waluty obcej przed wejściem w życie w/w ustawy nowelizującej było właśnie wprowadzenie do ustawy Prawo bankowe przepisu dotyczącego kredytów indeksowanych do waluty innej niż polska. Racjonalny ustawodawca nie wprowadziłby bowiem do porządku prawnego umowy, co do której zachodzą przesłanki do stwierdzenia jej nieważności.

Umowa kredytu indeksowanego, przewidującego spread walutowy, mieściła się zatem w konstrukcji ogólnej umowy kredytu bankowego i stanowiła jej możliwy wariant (art. 353¹ k.c. w związku z art. 69 UPrB).

Samo wprowadzenie do Umowy postanowienia przewidującego mechanizm indeksacji – z wyżej wskazanych już względów – nie było sprzeczne z treścią art. 69 ust. 1 UPrB, gdyż nie naruszało zasady swobody umów, wyrażonej w art. 353¹ k.c. Natomiast inną kwestią jest sposób określenia przez pozwaną Bank mechanizmu indeksacji poprzez odesłanie do kursów walut, ustalanych w Tabelach Kursów Walut Obcych, tworzonych przez Bank, o czym będzie mowa w dalszej części uzasadnienia.

W ocenie Sądu, analizowana Umowa jest nieważna z tego powodu, że jej postanowienia dotyczące mechanizmu indeksacji – w zakresie, w jakim odsyłają do kursów waluty ustalonych jednostronnie przez Bank w Tabeli Kursów – sprzeczne są z naturą stosunku zobowiązaniowego. Przy czym – jak już wyżej wskazano – samą indeksację należy uznać za ogólnie dopuszczalną, jednakże postanowienia tej konkretnej Umowy, określające mechanizm indeksacji naruszają granice swobody umów.

Zgodnie z art. 353¹ k.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

W uzasadnieniu uchwały z dnia 22 maja 1991 roku, w sprawie III CZP 15/91 (OSNCP 1992, nr 1, poz. 1), Sąd Najwyższy wskazał, że natura umowy gospodarczej i generowanego przez nią stosunku sprowadza się generalnie do tego, że wyraża ona i pozwala realizować interes każdej ze stron, ponieważ zaś interesy te bywają przeciwstawne, istotę umowy stanowi uzgodnienie woli stron, wyrażającej ich interesy. Zgoda obydwu stron jest oczywistym wymaganiami tak przy zawarciu umowy, jak i przy zmianach jej treści, stąd też nawet przy najdalej idących ułatwieniach w realizacji inicjatywy zmian pozostawiona jest drugiej stronie możliwość odmowy zgody na zmiany. W tym stanie rzeczy za sprzeczne z naturą umowy gospodarczej należy uznać pozostawienie w ręku jednej tylko strony możliwości dowolnej zmiany jej warunków. Sprzeczność ta występuje szczególnie wyraźnie zwłaszcza przy umowach zawieranych nie w oparciu o indywidualne pertraktacje, ale w oparciu o regulamin wydany przez profesjonalistę, skoro jest oczywiste, że zawsze jest on zainteresowany w najkorzystniejszym dla siebie ukształtowaniu regulacji masowo zawieranych umów.

Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie, wyrażonym w uzasadnieniu wyroku z dnia 26 sierpnia 2020 roku, w sprawie VI ACa 801/19 – które Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela – zasada swobody umów nie zezwala na to, aby jedna strona, a zwłaszcza silniejsza ekonomicznie, mogła na etapie realizacji umowy kredytu narzucać drugiej stronie wymiar jej zobowiązań, szczególnie w zakresie podstawowych jej obowiązków wynikających z tej umowy.

Jeżeli zatem określenie wysokości świadczenia pozostawione zostanie wyłącznie jednej ze stron umowy, to umowa taka sprzeczna będzie z naturą zobowiązania.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, wskazać należy, iż w przedmiotowej Umowie o kredyt strony wprawdzie określiły wzajemne świadczenia (w tym kwotę do wypłaty w PLN oraz oprocentowanie, w oparciu o które

ustalona miała być kwota do spłaty), jednakże postanowienia klauzul indeksacyjnych, w związku z przyznaniem wyłącznie Bankowi uprawnienia do ustalania kursów walut w Tabeli Kursów Walut Obcych, dawały stronie pozwanej możliwość dowolnej i nieograniczonej żadnymi postanowieniami umownymi zmiany wysokości świadczenia. Zgodnie z § 2 ust. 2 Umowy kredyt indeksowany był do CHF, po przeliczeniu wypłaconej kwoty zgodnie z kursem kupna CHF według Tabeli Kursów Walut Obcych obowiązującej w Banku (...) w dniu uruchomienia kredytu lub transzy. Stosownie natomiast do § 7 ust. 1 Umowy Kredytobiorca zobowiązał się spłacać kwotę kredytu w CHF, ustaloną zgodnie z § 2 w złotych polskich, z zastosowaniem kursu sprzedaży CHF obowiązującego w dniu płatności raty kredytu, zgodnie z Tabelą Kursów Walut Obcych Banku (...). Przy czym ani w Umowie ani w Regulaminie w ogóle nie określono zasad, którymi pozwany Bank miałby kierować się, ustalając kursy walut w tworzonej przez siebie Tabeli Kursów ani też nie wskazano żadnych granic w tym zakresie. Nie było zatem wiadomo, jakimi kryteriami pozwany Bank kierował się, ustalając własne kursy w tworzonej przez siebie Tabeli Kursów. Druga strona umowy (Kredytobiorca) nie miała więc możliwości zweryfikowania tego, czy kursy walut zostały ustalone przez Bank zgodnie z zasadami, skoro zasady te nie zostały sformułowane. Kursy te mogły więc zostać ustalone przez Bank dowolnie i bez żadnych ograniczeń. Takie ukształtowanie postanowień umownych oznaczało zatem, iż wyłącznie jednej stronie umowy przyznano nieograniczone uprawnienie do określenia wysokości kursów waluty, na podstawie których ustalone miało być zarówno saldo kredytu jak i wysokość rat. Prowadziło to z kolei do tego, że na etapie wykonywania umowy, to wyłącznie jedna strona umowy poprzez określenie kursu kupna i kursu sprzedaży walut w Tabeli Kursów dokonywała w sposób nieograniczony i dowolny zmiany wysokości świadczenia drugiej strony (zarówno przy wypłacie kredytu jak i przy spłacie rat kredytu).

Na marginesie dodać należy, iż okoliczność, czy oraz w jakim zakresie pozwany Bank korzystał z możliwości dowolnej modyfikacji stosunku zobowiązaniowego poprzez określenie kwoty świadczenia, czy też stosowany przez niego kurs był kursem rynkowym, nie ma znaczenia, gdyż istotna jest okoliczność, iż w przedmiotowej Umowie Bankowi w ogóle zapewniono taką możliwość.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należało, że postanowienia przedmiotowej Umowy – dotyczące określenia mechanizmu indeksacji poprzez przyznanie wyłącznie jednej ze stron umowy możliwości dowolnego i nieograniczonego modyfikowania wysokości świadczenia – są sprzeczne z art. 353¹ k.c., określającym granice swobody umów.

Dodać również należy, iż sama świadomość stron istnienia w Umowie zapisów odsyłających do Tabeli Kursów nie ma znaczenia dla oceny ważności tej Umowy pod kątem zgodności z prawem. Nieważna umowa nie staje się bowiem ważna z tego powodu, że jej strony miały świadomość istnienia zapisów, skutkujących jej nieważnością.

Skoro przedmiotowa Umowa sprzeczna jest z ustawą, tj. z art. 353¹ k.c., to stwierdzić należy, iż wypełniona została dyspozycja art. 58 § 1 k.c. Zgodnie z tym przepisem czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. W ocenie Sądu, brak jest zaś takich przepisów ustawy, którymi można by zastąpić postanowienia dotyczące indeksacji.

Stosownie zaś do § 3 art. 58 k.c. jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana.

Mając powyższe na uwadze, ustalić należało, czy przedmiotowa Umowa może pozostać w mocy co do pozostałych postanowień umownych, tj. czy z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością Umowa ta i tak zostałaby przez strony zawarta.

W ocenie Sądu, przedmiotowa Umowa nie zostałaby zawarta bez postanowień dotkniętych nieważnością. Z samego stanowiska procesowego strony pozwanej wynika, że nie zgodziłaby się ona na zawarcie umowy o kredyt wypłacony w PLN z zastosowaniem stawki referencyjnej właściwej dla waluty CHF, a więc stawki LIBOR. Ponadto zwrócić należy

uwagę na to, że kredyty takie (złotowe z oprocentowaniem LIBOR) – choć nie zostały zakazane przez ustawę – w praktyce nigdy nie były udzielane przez banki.

Wobec tego, że sporna Umowa nie została zawarta bez kwestionowanych postanowień umownych, dotyczących mechanizmu indeksacji, uznać należało ją za nieważną w całości.

Dodać przy tym należy, iż sprzeczność z ustawą postanowień odsyłających do Tabeli Kursów Banku prowadzi do upadku całego mechanizmu indeksacji dlatego, że bez tego odesłania nie byłoby możliwe ustalenie wysokości świadczeń stron Umowy.

Z uwagi na rozbieżności w doktrynie i orzecznictwie co do zasadności zarzutów dotyczących nieważności umów o kredyt indeksowany do waluty obcej z powodu ich sprzeczności z ustawą, w dalszej kolejności rozważyć należało także podniesione przez powódkę zarzuty dotyczące abuzywności postanowień umownych.

Przy założeniu, że przedmiotowa Umowa nie byłaby nieważna z wyżej podanych już względów, stwierdzić należałoby, iż postanowienia tej Umowy dotyczące mechanizmu indeksacji, stanowiły klauzule abuzywne i jako takie nie wiązały powódki.

Przepis art. 385¹ § 1 k.c. stanowi, że postanowienia umowy zawieranej z konsumentem, które nie zostały z nim indywidualnie uzgodnione, nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Nie dotyczy to jedynie postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Zgodnie z art. 385¹ § 2 k.c., zamieszczona w umowie klauzula abuzywna nie wiąże konsumenta, a strony są związane umową w pozostałym zakresie.

Sąd miał przy tym na uwadze, iż kwestionowane postanowienie umowne były już przedmiotem kontroli przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który w wyroku z dnia 14 grudnia 2010 roku, wydanym w sprawie o sygnaturze akt XVII AmC 426/09, uznał za niedozwolone i zakazał Bankowi (...) S.A. z siedzibą w W. wykorzystywania w obrocie z konsumentami m.in. postanowień wzorca umowy o następującej treści:

- „Kredyt jest indeksowany do CHF/USD/EUR, po przeliczeniu wypłaconej kwoty zgodnie z kursem kupna CHF/USD/EUR według Tabeli Kursów Walut Obcych obowiązującej w Banku (...) w dniu uruchomienia kredytu lub transzy.”,

- „W przypadku kredytu indeksowanego kursem waluty obcej kwota raty spłaty obliczona jest według kursu sprzedaży dewiz, obowiązującego w Banku na podstawie obowiązującej w Banku Tabeli Kursów Walut Obcych z dnia spłaty.”.

Na podstawie powyższego prawomocnego wyroku w dniu 15 maja 2012 roku powyższe postanowienia wpisane zostały do rejestru klauzul niedozwolonych, prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, pod pozycjami odpowiednio nr 3178 i 3179.

W uzasadnieniu w/w wyroku z dnia 14 grudnia 2010 roku Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów argumentował, iż oczywistym jest, że zawierając umowę kredytu indeksowanego w walucie obcej konsument jest świadomy (a przynajmniej powinien być świadomy) ryzyka, jakie się z tym wiąże, a więc ryzyka wynikającego ze zmienności kursów walut obcych. Czym innym jest takie ryzyko, a czym innym ustalanie kursów walut przez zarząd pozwanego. Te dwie kwestie są ze sobą powiązane tylko w takim stopniu, w jakim czynniki rynkowe mają wpływ na kurs waluty w Banku. Natomiast ryzyko to nie ma żadnego wpływu na ryzyko związane z możliwością dowolnego kształtowania przez pozwanego kursu wymiany waluty, w której indeksowany jest kredyt, a to wpływa w sposób oczywisty na sytuację konsumenta. Ponadto Sąd ten wskazał, że brak określenia w umowie sposobu ustalania kursów walutowych na potrzeby przeliczenia salda zadłużenia na walutę obcą oraz przeliczenia na złote

kwoty wymaganej do spłaty kredytu w rażąco sposób narusza interes konsumenta. Skoro umowy kredytu cechują się długim okresem trwania i ograniczoną możliwością jego wcześniejszej spłaty kredytem z innego banku, to ustalenie prawidłowych zasad określania kursu waluty pozwoliłoby konsumentowi np. samodzielnie wyliczyć kurs waluty obcej.

Ponadto wskazać należy, iż Sąd orzekający w niniejszym składzie podziela stanowisko, wyrażone przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 07 lipca 2021 roku w sprawie I CSKP 222/21 (LEX nr 3218438), zgodnie z którym w przypadku istnienia prawomocnego wyroku uznającego określone postanowienie wzorca za niedozwolone, w procesie obejmującym incydentalną kontrolę wzorca, toczącym się pomiędzy przedsiębiorcą, który był pozwanym w sprawie o uznanie postanowienia za niedozwolone, a podmiotem, który jako konsument zawarł z nim umowę, sąd nie powinien już oceniać, czy określone postanowienie jest niedozwolone, gdyż kwestia ta została rozstrzygnięta i rozstrzygnięcie w tej mierze ma charakter wiążący (zob. uzasadnienie uchwały siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 20 listopada 2015 roku, III CZP 17/15, OSNC 2016, Nr 4, poz. 40, w którym przyjęto prejudycjalny charakter orzeczenia wydanego w ramach kontroli abstrakcyjnej dla sporów indywidualnych). W wyroku tym Sąd Najwyższy przyjął, że zasada ta ma zastosowanie zarówno do stosunków prawnych powstających po uprawomocnieniu się wyroku wydanego w ramach abstrakcyjnej kontroli wzorców i po wpisaniu postanowienia do rejestru, jak również do stosunków, które powstały wcześniej. W części odnoszącej się do uznania postanowienia wzorca za niedozwolone orzeczenie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej jako: „SOKiK”) ma charakter deklaracyjny i wywiera skutek ex tunc.

Wskazać przy tym należy, iż w uchwale z dnia 20 listopada 2015 roku, wydanej w sprawie III CZP 17/15, Sąd Najwyższy uznał, że prawomocność materialna wyroku uznającego postanowienie wzorca umowy za niedozwolone wyłącza powództwo o uznanie za niedozwolone postanowienia tej samej treści normatywnej, stosowanego przez przedsiębiorcę pozwanego w sprawie, w której wydano ten wyrok (art. 365 i 366 k.p.c.). W uzasadnieniu tej uchwały stwierdzono, że działanie prawomocności materialnej w aspekcie mocy wiążącej nie może oznaczać bezpośredniej ingerencji w indywidualne stosunki materialnoprawne, lecz tylko konieczność uznania - w przypadku sporu na tle takich stosunków - że dane postanowienie umowne powielające postanowienie wzorca umowy uznane za niedozwolone i wpisane do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c., lub postanowienie identyczne z nim w treści, jest niedozwolone (por. też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2013 roku, II CSK 708/12). Rozwiązanie to mieści się w ramach wynikających z dyrektywy 93/13 oraz odpowiada płynącym z nich wymaganiom w ujęciu Trybunału. Sąd Najwyższy wskazał również, iż jednokierunkowe - na rzecz wszystkich - rozciągnięcie skutków prawomocności materialnej wyroku uwzględniającego powództwo o uznanie postanowienia wzorca umowy za niedozwolone wpisuje się w wymaganie wynikające z art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13, aby przyjęte na poziomie krajowym środki były stosowne i skuteczne. Działanie w/w wyroku na rzecz wszystkich, ale w stosunku do konkretnego pozwanego przedsiębiorcy, jest proporcjonalne, ponieważ pozwala na zachowanie równowagi pomiędzy potrzebą zapewnienia efektywności kontroli abstrakcyjnej a koniecznością respektowania prawa do wysłuchania jako podstawowego elementu prawa do rzetelnego postępowania, wynikającego z prawa do sądu. Udzielana w tych granicach w ramach tej kontroli ochrona prawna pozostaje skuteczna, ponieważ z jej dobrodziejstw w stosunku do pozwanego przedsiębiorcy korzystać może każdy, kto chce powołać się na niedozwolony charakter postanowienia wzorca umowy, stosowanego przez tego przedsiębiorcę, a zakwestionowanego przez sąd ochrony konkurencji i konsumentów.

Mając powyższe na uwadze – wobec wpisania kwestionowanych klauzul umownych do rejestru klauzul niedozwolonych na podstawie prawomocnego wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, wydanego w sprawie, w której pozwanym był Bank (...) S.A. oraz wobec wiążącego charakteru tego wyroku – w niniejszej sprawie wystarczające było ustalenie, czy powódka, zawierając przedmiotową Umowę, działała jako konsument oraz czy kwestionowane postanowienia zostały z nią indywidualnie uzgodnione.

Z dowodów zgromadzonych w niniejszej sprawie jednoznacznie wynika, że pozwany Bank zawarł przedmiotową Umowę w ramach prowadzonej działalności gospodarczej w zakresie czynności bankowych (art. 43¹ k.c.), natomiast powódka zawarła ją jako konsument (art. 22¹ k.c.). Środki pochodzące z kredytu miały zostać przeznaczone – i

faktyczne zostały przeznaczone – na zakup lokalu mieszkalnego służącego zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych powódki. Status powódki jako konsumentów nie był kwestionowany przez pozwaną Bank.

Nie budziło również wątpliwości, że postanowienia przedmiotowej Umowy, dotyczące indeksacji, nie były uzgadniane z powódką indywidualnie przed zawarciem Umowy. Nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (art. 385¹ § 3 k.c.). Przy czym należy podkreślić, że wzorce są to klauzule, opracowane przed zawarciem umowy i wprowadzane do stosunku prawnego przez jedną ze stron w ten sposób, że druga strona nie ma wpływu na ich treść. Są one zwykle opracowywane w oderwaniu od konkretnego stosunku umownego i w sposób jednolity określają one treść przyszłych umów, stąd strona która wyraziła zgodę na stosowanie wzorca nie może zmieniać jego treści według swojej woli. Ciężar dowodu, że dane postanowienie umowne zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (art. 385¹ § 4 k.c.). Natomiast strona pozwana w niniejszej sprawie nie wykazała, aby powódka miała jakikolwiek wpływ na postanowienia umowne dotyczące klauzul indeksacyjnych. Samo zaakceptowanie przez powódkę kwestionowanych postanowień poprzez podpisanie przedmiotowej Umowy nie oznacza, że postanowienia te zostały z nią indywidualnie uzgodnione bądź że miała ona realny wpływ na ich treść.

Kolejno podnieść należy, iż w wyroku z dnia 03 października 2019 roku w sprawie C-260/18, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wskazał, że po stwierdzeniu nieuczciwego charakteru niektórych warunków umowy kredytu indeksowanego do waluty obcej i oprocentowanego według stopy procentowej bezpośrednio powiązanej ze stopą międzybankową danej waluty, sąd może przyjąć zgodnie z prawem krajowym, że ta umowa nie może nadal obowiązywać bez takich warunków z tego powodu, że ich usunięcie spowodowałoby zmianę charakteru głównego przedmiotu umowy. Natomiast w wyroku z dnia 29 kwietnia 2021 roku w sprawie C-19/20 TSUE wskazał, że skutki stwierdzenia przez sąd istnienia nieuczciwego warunku w umowie, zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, podlegają przepisom prawa krajowego, przy czym kwestia utrzymania się w mocy takiej umowy powinna być oceniana z urzędu przez sąd krajowy zgodnie z obiektywnym podejściem na podstawie tych przepisów.

W ocenie Sądu, w niniejszej sprawie nie ma możliwości zastąpienia abuzywnych postanowień, dotyczących mechanizmu indeksacji, odsyłającego do Tabeli Kursów Walut Obcych Banku, przepisami o charakterze dyspozytywnym.

Wobec powyższego, ustalić należało, czy w tych konkretnych okolicznościach po wyeliminowaniu z Umowy postanowień uznanych za abuzywne i niezastąpieniu ich innymi postanowieniami, Umowa ta może nadal obowiązywać.

W pierwszej kolejności powtórzyć należy, iż opisywany we wcześniejszej części uzasadnienia mechanizm indeksacji, stanowi element określający główne świadczenie stron umowy o kredyt indeksowany. Wobec tego, stwierdzić należy, iż usunięcie postanowienia określającego główne świadczenia stron, prowadzi do tego, że pomiędzy stronami brak jest zgody na zawarcie umowy. To prowadzi zaś do wniosku, że na skutek stwierdzenia abuzywności wskazanych postanowień umownych, Umowę należy uznać za nieważną.

Kolejno wskazać należy, iż wyeliminowanie z umowy o kredyt indeksowany do waluty obcej postanowień dotyczących indeksacji prowadzi nie tylko do zniesienia mechanizmu indeksacji oraz różnic kursów walutowych, ale również pośrednio do zamknięcia ryzyka kursowego, które jest bezpośrednio związane z indeksacją. Usunięcie tych postanowień z umowy powoduje, że umowa ta nie może nadal obowiązywać bez tych warunków z tego powodu, że ich usunięcie spowodowałoby zmianę charakteru głównego przedmiotu umowy (por. powołany już wyżej wyrok w sprawie C-260/18).

Po wyeliminowaniu z umowy o kredyt indeksowany do waluty obcej postanowień dotyczących indeksacji – a więc postanowień wyznaczających naturę tego stosunku zobowiązaniowego – umowę należałoby uznać za nieważną także na podstawie art. 353¹ k.c. jako sprzeczną z naturą zobowiązania. Wyeliminowanie z umowy o kredyt indeksowany do

waluty obcej postanowień dotyczących indeksacji doprowadziłoby bowiem do takiego zniekształcenia tego stosunku zobowiązaniowego, że nie odpowiadałby on już jego naturze, której istotą jest wprowadzenie postanowień dotyczących indeksacji, pozwalających na ustalenie salda zadłużenia w walucie obcej a następnie zastosowanie do tak ustalonego salda zadłużenia oprocentowania ustalonego według stawki LIBOR.

Reasumując – niezależnie od tego, czy przedmiotową Umowę uznać za nieważną na skutek sprzeczności postanowień dotyczących mechanizmu indeksacji z art. 353¹ k.c. czy też uznać ją za nieważną z powodu stwierdzenia abuzywności tych postanowień (prowadzących w konsekwencji do nieważności Umowy), rozstrzygnięcie co do żądań powódki byłoby identyczne.

W ocenie Sądu, nie były trafne zarzuty strony pozwanej jakoby powódka nie miała interesu prawnego w żądaniu ustalenia nieważności przedmiotowej Umowy kredytu.

Zgodnie z art. 189 k.p.c. powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Przepis art. 189 k.p.c. ma charakter przepisu materialnoprawnego, gdyż stanowi podstawę prawną powództw o ustalenie stosunku prawnego oraz o ustalenie prawa, i to zarówno ustalenie pozytywne, jak i negatywne. Przedmiotem ustalenia w drodze powództwa przewidzianego w art. 189 k.p.c. mogą być prawa i stosunki prawne, dla ustalenia których właściwa jest droga procesu cywilnego (np. ustalenie nieważności umowy, ugody sądowej, testamentu). Przesłanką merytoryczną powództwa o ustalenie jest interes prawny, rozumiany jako potrzeba ochrony sfery prawnej powoda, którą może uzyskać przez samo ustalenie stosunku prawnego lub prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 2011 roku, II CSK 568/10, Lex nr 932343).

Interes prawny istnieje wówczas, gdy zachodzi niepewność stosunku prawnego lub prawa, wynikająca z obecnego lub przewidywanego ich naruszenia lub kwestionowania. Brak interesu zachodzi wtedy, gdy sfera prawna powoda nie została naruszona lub zagrożona, bo jego prawo już zostało naruszone albo powstały określone roszczenia i może osiągnąć pełniejszą ochronę swych praw, bo może dochodzić zobowiązania pozwanego do określonego zachowania - świadczenia lub wykorzystać inne środki ochrony prawnej prowadzące do takiego samego rezultatu. Zasada ta nie ma charakteru bezwzględnego, bo powód nie traci interesu, jeżeli ochrona jego sfery prawnej wymaga wykazania, że stosunek prawny ma inną treść, w szczególności, gdy umowa jest zawarta na długi czas, a wyrok w sprawie o świadczenie za wcześniejszy okres (roszczenia dodatkowe zgłoszone przez powoda) nie usunie niepewności w zakresie wszystkich skutków prawnych mogących wyniknąć z tego stosunku w przyszłości (tak Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 25 października 2018 roku, I ACa 623/17, Lex nr 2583325).

W ocenie Sądu, powódka ma zatem interes prawny w żądaniu ustalenia w rozumieniu art. 189 k.p.c., gdyż samo powództwo o zapłatę nie rozstrzygnęłoby w sposób definitywny istniejącego pomiędzy stronami sporu co do związania ich przedmiotową Umową. Rozstrzygnięcie żądania o zapłatę zakończy bowiem jedynie spór co do zwrotu kwot, które już zostały zapłacone na podstawie tej Umowy. Jedynie ustalenie, czy strony są związane przedmiotową Umową, w pełny sposób zabezpieczy interes powódki. Rozstrzygnięcie kwestię podstawową, tj. czy powódkę wiąże z pozwanym Bankiem Umowa o kredyt, czy nie. Usunie zatem niepewność co do tego, czy powódka nadal jest zobowiązana wobec pozwanego Banku do dokonywania spłaty rat kredytu na podstawie tej Umowy. Zapobiegnie więc dalszemu sporowi o roszczenia Banku wynikające z tej Umowy. W ocenie Sądu, ustalenie nieważności przedmiotowej Umowy orzeczeniem Sądu stanowić będzie także podstawę dokonania wzajemnych rozliczeń pomiędzy stronami.

Zważywszy na powyższe, Sąd orzekł jak w pkt I sentencji wyroku.

Wobec ustalenia, że przedmiotowa Umowa jest nieważna – a więc że stosunek prawny z niej wynikający nie istnieje – strony powinny zwrócić sobie kwoty świadczone na podstawie tejże Umowy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2021 roku, w sprawie III CZP 11/20 oraz uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 07 maja 2021 roku w sprawie III CZP 6/21).

Podstawę prawną roszczenia powódki o zapłatę stanowiły przepisy art. 405 k.c. i art. 410 § 1 i § 2 k.c. Zgodnie z art. 405 k.c., kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści

w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Stosownie do art. 410 § 1 k.c. przepisy artykułów poprzedzających stosuje się w szczególności do świadczenia nienależnego. Przepis art. 410 § 2 k.c. stanowi zaś, że świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należało, iż uzasadnione było żądanie powódki zasądzenia od strony pozwanej kwoty 9 106,15 zł, stanowiącej część rat kapitałowo – odsetkowych, wpłaconych przez nią stronie pozwanej na podstawie spornej Umowy w okresie od dnia 19 lipca 2007 roku do dnia 30 marca 2017 roku.

Z poszczególnych rat kapitałowo – odsetkowych wpłaconych w w/w okresie powódka domagała się zasądzenia następujących kwot:

- co do raty z dnia 19 lipca 2007 roku – 16,2165 zł,
- co do raty z dnia 20 sierpnia 2007 roku - 17,9406 zł,
- co do raty z dnia 19 września 2007 roku - 0,3950 zł,
- co do raty z dnia 21 września 2007 roku - 25,8468 zł,
- co do raty z dnia 19 października 2007 roku - 23,6584 zł,
- co do raty z dnia 20 listopada 2007 roku – 30,6663 zł,
- co do raty z dnia 19 grudnia 2007 roku – 25,4637 zł,
- co do raty z dnia 19 stycznia 2008 roku – 21,6230 zł,
- co do raty z dnia 19 lutego 2008 roku – 38,7803,
- co do raty z dnia 19 marca 2008 roku - 50,5731 zł,
- co do raty z dnia 19 kwietnia 2008 roku - 63,0714 zł,
- co do raty z dnia 19 maja 2008 roku - 52,7713 zł,
- co do raty z dnia 19 czerwca 2008 roku - 56,1262 zł,
- co do raty z dnia 19 lipca 2008 roku – 59,1074 zł,
- co do raty z dnia 19 sierpnia 2008 roku - 40,7354 zł,
- co do raty z dnia 19 września 2008 roku - 34,9258 zł,
- co do raty z dnia 20 października 2008 roku - 100,9924 zł,
- co do raty z dnia 19 listopada 2008 roku - 39,7026 zł,
- co do raty z dnia 19 grudnia 2008 roku - 124,8116 zł,
- co do raty z dnia 20 stycznia 2009 roku - 42,8801 zł,
- co do raty z dnia 19 lutego 2009 roku - 75,3328 zł,
- co do raty z dnia 19 marca 2009 roku - 106,8650 zł,

- co do raty z dnia 20 kwietnia 2009 roku - 39,8943 zł,
- co do raty z dnia 19 maja 2009 roku - 91,0681 zł,
- co do raty z dnia 19 czerwca 2009 roku - 77,3973 zł,
- co do raty z dnia 19 lipca 2009 roku - 86,6484 zł,
- co do raty z dnia 19 sierpnia 2009 roku - 73,7104 zł,
- co do raty z dnia 19 września 2009 roku - 68,3170 zł,
- co do raty z dnia 19 października 2009 roku - 80,9203 zł,
- co do raty z dnia 19 listopada 2009 roku - 81,9324 zł,
- co do raty z dnia 19 grudnia 2009 roku - 85,4314 zł,
- co do raty z dnia 19 stycznia 2010 roku - 79,5869 zł,
- co do raty z dnia 19 lutego 2010 roku - 79,3585 zł,
- co do raty z dnia 19 marca 2010 roku - 63,5320 zł,
- co do raty z dnia 19 kwietnia 2010 roku - 77,1202 zł,
- co do raty z dnia 19 maja 2010 roku - 71,7246 zł,
- co do raty z dnia 19 czerwca 2010 roku - 84,8365 zł,
- co do raty z dnia 19 lipca 2010 roku - 104,6874 zł,
- co do raty z dnia 19 sierpnia 2010 roku - 72,5247 zł,
- co do raty z dnia 19 września 2010 roku - 107,5420 zł,
- co do raty z dnia 19 października 2010 roku - 68,6576 zł,
- co do raty z dnia 19 listopada 2010 roku - 75,5089 zł,
- co do raty z dnia 20 grudnia 2010 roku - 84,2542 zł,
- co do raty z dnia 19 stycznia 2011 roku - 73,2625 zł,
- co do raty z dnia 19 lutego 2011 roku - 85,4990 zł,
- co do raty z dnia 19 marca 2011 roku - 82,5297 zł,
- co do raty z dnia 19 kwietnia 2011 roku - 99,0534 zł,
- co do raty z dnia 19 maja 2011 roku - 87,6373 zł,
- co do raty z dnia 20 czerwca 2011 roku - 81,1683 zł,
- co do raty z dnia 19 lipca 2011 roku - 120,4188 zł,
- co do raty z dnia 19 sierpnia 2011 roku - 100,1039 zł,

- co do raty z dnia 19 września 2011 roku - 93,3308 zł,
- co do raty z dnia 19 października 2011 roku - 112,6033 zł,
- co do raty z dnia 19 listopada 2011 roku - 98,0398 zł,
- co do raty z dnia 19 grudnia 2011 roku - 109,4218 zł,
- co do raty z dnia 19 stycznia 2012 roku - 93,0633 zł,
- co do raty z dnia 20 lutego 2012 roku - 91,2799 zł,
- co do raty z dnia 19 marca 2012 roku - 95,9597 zł,
- co do raty z dnia 19 kwietnia 2012 roku - 113,9130 zł,
- co do raty z dnia 19 maja 2012 roku - 124,6567 zł,
- co do raty z dnia 19 czerwca 2012 roku - 115,1124 zł,
- co do raty z dnia 19 lipca 2012 roku - 100,4241 zł,
- co do raty z dnia 20 sierpnia 2012 roku - 97,7140 zł,
- co do raty z dnia 19 września 2012 roku - 86,5704 zł,
- co do raty z dnia 19 października 2012 roku - 116,5509 zł,
- co do raty z dnia 19 listopada 2012 roku - 123,6702 zł,
- co do raty z dnia 19 grudnia 2012 roku - 120,1815 zł,
- co do raty z dnia 19 stycznia 2013 roku - 99,9223 zł,
- co do raty z dnia 19 lutego 2013 roku - 122,2099 zł,
- co do raty z dnia 19 marca 2013 roku - 120,5181 zł,
- co do raty z dnia 19 kwietnia 2013 roku - 122,2900 zł,
- co do raty z dnia 19 maja 2013 roku - 110,7569 zł,
- co do raty z dnia 19 czerwca 2013 roku - 118,8157 zł,
- co do raty z dnia 19 lipca 2013 roku - 120,5254 zł,
- co do raty z dnia 19 sierpnia 2013 roku - 116,6099 zł,
- co do raty z dnia 19 września 2013 roku - 102,0485 zł,
- co do raty z dnia 19 października 2013 roku - 116,6687 zł,
- co do raty z dnia 19 listopada 2013 roku - 120,5183 zł,
- co do raty z dnia 19 grudnia 2013 roku - 125,3195 zł,
- co do raty z dnia 19 stycznia 2014 roku - 46,8137 zł,

- co do raty z dnia 19 lutego 2014 roku - 115,8062 zł,
- co do raty z dnia 19 marca 2014 roku - 124,6794 zł,
- co do raty z dnia 19 kwietnia 2014 roku - 122,9528 zł,
- co do raty z dnia 19 maja 2014 roku - 124,4348 zł,
- co do raty z dnia 20 czerwca 2014 roku - 119,6270 zł,
- co do raty z dnia 19 lipca 2014 roku - 124,3437 zł,
- co do raty z dnia 19 sierpnia 2014 roku - 121,6875 zł,
- co do raty z dnia 19 września 2014 roku - 128,9185 zł,
- co do raty z dnia 19 października 2014 roku - 119,4368 zł,
- co do raty z dnia 19 listopada 2014 roku - 122,9074 zł,
- co do raty z dnia 19 grudnia 2014 roku - 110,7394 zł,
- co do raty z dnia 19 stycznia 2015 roku - 161,7054 zł,
- co do raty z dnia 19 lutego 2015 roku - 45,5292 zł,
- co do raty z dnia 19 marca 2015 roku - 42,2523 zł,
- co do raty z dnia 20 kwietnia 2015 roku - 43,6224 zł,
- co do raty z dnia 19 maja 2015 roku - 46,4887 zł,
- co do raty z dnia 19 czerwca 2015 roku - 32,4184 zł,
- co do raty z dnia 20 lipca 2015 roku - 37,7535 zł,
- co do raty z dnia 19 sierpnia 2015 roku - 28,2812 zł,
- co do raty z dnia 19 września 2015 roku - 32,3176 zł,
- co do raty z dnia 19 października 2015 roku - 33,6090 zł,
- co do raty z dnia 19 listopada 2015 roku - 41,1723 zł,
- co do raty z dnia 19 grudnia 2015 roku - 40,3386 zł,
- co do raty z dnia 19 stycznia 2016 roku - 40,5519 zł,
- co do raty z dnia 19 lutego 2016 roku - 42,8107 zł,
- co do raty z dnia 19 marca 2016 roku - 43,3862 zł,
- co do raty z dnia 19 kwietnia 2016 roku - 47,0233 zł,
- co do raty z dnia 19 maja 2016 roku - 39,3868 zł,
- co do raty z dnia 19 czerwca 2016 roku - 48,4486 zł,

- co do raty z dnia 19 lipca 2016 roku - 33,7809 zł,
- co do raty z dnia 19 sierpnia 2016 roku - 38,4580 zł,
- co do raty z dnia 19 września 2016 roku - 41,7276 zł,
- co do raty z dnia 19 października 2016 roku - 36,6693 zł,
- co do raty z dnia 19 listopada 2016 roku - 41,5005 zł,
- co do raty z dnia 19 grudnia 2016 roku - 44,6562 zł,
- co do raty z dnia 19 stycznia 2017 roku - 32,7240 zł,
- co do raty z dnia 20 lutego 2017 roku - 44,6933 zł,
- co do raty z dnia 19 marca 2017 roku - 40,9997 zł.

Mając na uwadze, iż powódka żądała zwrotu jedynie części uiszczonych przez nią rat kapitałowo – odsetkowych w łącznej kwocie 9 106,15 zł, Sąd uwzględnił jej żądanie w całości.

O odsetkach ustawowych za opóźnienie Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. W niniejszej sprawie powódka przed wniesieniem pozwu nie wezwała strony pozwanej do zapłaty ani nie skierowała do niej reklamacji. Wobec tego, uznać należało, iż pozew w niniejszej sprawie stanowił wezwanie do zapłaty. Odpis pozwu został doręczony stronie pozwanej w dniu 31 lipca 2017 roku (k. 143). Mając na uwadze, iż stosownie do treści art. 455 k.c. świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie, Sąd uznał, iż tygodniowy termin był wystarczający, aby strona pozwana zapoznała się z żądaniem powódki i w razie uznania go za zasadne w tym terminie spełniła jej roszczenie. Od ósmego dnia po doręczeniu odpisu pozwu stronie pozwanej pozostaje ona zatem w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia. Mając to na uwadze, Sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty wskazanej w pkt II sentencji wyroku od dnia 08 sierpnia 2017 roku do dnia zapłaty, zaś w pozostałym zakresie oddalił żądanie odsetkowe, orzekając jak w pkt III sentencji wyroku.

Na zakończenie wskazać należy, iż Sąd nie podzielił zarzutu strony pozwanej dotyczącego przedawnienia roszczeń powódki. Odnośnie żądania ustalenia, wskazać należy, iż zgodnie m.in. z wyrokiem TSUE z dnia 10 czerwca 2021 roku w połączonych sprawach C-776/19 do C-782/19 nie ulega przedawnieniu roszczenie konsumenta o stwierdzenie nieuczciwego charakteru warunku znajdującego się w umowie, zawartej między przedsiębiorcą a tym konsumentem. Ponadto wskazać należy, iż przedawnieniu nie ulegają roszczenia niepieniężne o ustalenie, oparte na art. 189 k.p.c. Odnośnie zaś roszczenia powódki o zapłatę, wskazać należy, iż nie można uznać go za świadczenie okresowe, a więc nie jest przewidziany dla niego 3 – letni termin przedawnienia. Co do kwestii początku biegu terminu przedawnienia, to – mając na uwadze m.in. wyrok TSUE z dnia 22 kwietnia 2021 roku w sprawie C-485/19 – uznać należało, iż termin przedawnienia roszczenia powódki o zwrot kwot wpłaconych na podstawie umowy, która zawiera abuzywne postanowienia, czego konsekwencją jest upadek umowy, a więc o zwrot świadczenia nienależnego, zaczął biec dla niej nie od chwili dokonania poszczególnych wpłat, lecz od chwili, kiedy powódka uświadomiła sobie istnienie w Umowie nieuczciwych postanowień umownych. W niniejszej sprawie powódka przed wniesieniem pozwu nie składała stronie pozwanej reklamacji ani nie wzywała jej do zapłaty. W ocenie Sądu, za wiarygodne uznać należało zatem jej zeznania w zakresie dotyczącym chwili, kiedy uświadomiła sobie, że przedmiotowa Umowa może zawierać nieuczciwe postanowienia umowne. Powódka zeznała, iż uświadomiła to sobie w 2017 roku, kiedy skierowała swoją umowę do analizy do adwokata. Skoro zatem pozew w niniejszej sprawie został wniesiony w czerwcu 2017 roku, to stwierdzić należało, iż roszczenie powódki nie przedawniło się.

O kosztach postępowania (pkt IV sentencji wyroku) Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c., obciążając nimi w całości stronę pozwaną, uznając, że powódka uległa tylko w nieznacznej części swego żądania (co do części żądania odsetkowego). Na zasądzoną od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 6 873 zł składały się: opłata sądowa od pozwu w łącznej wysokości 1 456 zł, wynagrodzenie pełnomocnika procesowego powódki, będącego adwokatem, w wysokości 5 400 zł (zgodnie z § 2 pkt 4 w zw. z § 15 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 roku, Dz.U. z 2015 roku, poz. 1800) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł. Wprawdzie wyższą stawkę minimalną wynagrodzenia, jaka miałaby zastosowanie po rozszerzeniu żądania pozwu, bierze się pod uwagę od następnej instancji, jednakże ustalając koszty wynagrodzenia pełnomocnika procesowego powódki, Sąd miał przede wszystkim na uwadze nakład jego pracy, uwzględniając przy tym ilość złożonych przez niego pism procesowych oraz liczbę rozpraw z jego udziałem. Wobec tego, Sąd zasądził na rzecz powódki w ramach kosztów postępowania koszt wynagrodzenia jej pełnomocnika w wysokości trzykrotności stawki minimalnej.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)